

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Ulkomaalaisten onnettomuudet ja haasteet Kaakkois-Suomessa

Sonja Lehtonen – liikenneturvallisuusvastaava, Kaakkois-Suomen ELY-keskus

4.8.2015

KaS – liikenteeseen vaikuttavat erityistekijät

- Venäjä, Venäjä, Venäjä...
- Itärajan läheisyys sekä jatkuvasti lisääntyvät rajanylitykset
  - n. 80 % Suomen ja Venäjän välisistä rajanylityksistä
  - n. 13 000 henkilöä ja 5 500 ajoneuvoa päivässä Suomeen
- Rekkajonoista kasvavaan henkilöauto-liikenteeseen ja ostosvirtoihin

© Maanmittauslaitos lupa nro 20/MMU/14

Tienpitäjän näkökannalta...

- Millaista on olla tienpitäjä Venäjän rajan ja raja-asemien läheisyydessä?
- Venäjällä erilainen liikennekulttuuri, -turvallisuusmääritykset ja -lainsäädäntö kuin Suomessa
  - Ei esim. talvirenkaiden käyttöpakkoa
  - Venäjän liikenneturvallisuuden taso – tilanne kuin Suomessa 40 vuotta sitten
- Suomeen tuleva kuljettaja...
  - ei välttämättä noudata tielle asetettuja nopeusrajoituksia eikä aja ajoneuvolla, jonka kunto vastaa vallitsevia olosuhteita
  - kohtaa Suomessa liikennejärjestelyjä, jotka eivät ole tuttuja
  - voi hämmentyä liikennesääntöjen ja -merkkien monimuotoisuudesta

ENPI CBC - "Cross-Border Road Traffic Safety"

- Kansainvälisen liikenteen erityistarpeista johtuen tehty selvitys rajaliikenteen turvallisuudesta
  - Liikenneturvallisuuksuunnitelma Kaakkois-Suomen kansainvälisen liikenteen kuormittamalle tiestölle
- Selvitys on osa kansainvälistä rajan ylittävän liikenteen liikenneturvallisuusprojektia
  - Tavoitteena edistää rajaliikenteen turvallisuutta sekä Suomen että Venäjän puolella
- Tarkoituksena löytää
  - Ulkomaalaisten kokemat kipupisteet Suomen liikenneympäristössä
  - Haasteet, joita suomalaiset tienkäyttäjät kokevat rajaliikenteestä aiheutuvan

Rajaliikenteen turvallisuus selvitys (2013-2014) - Selvityksen osa-alueet

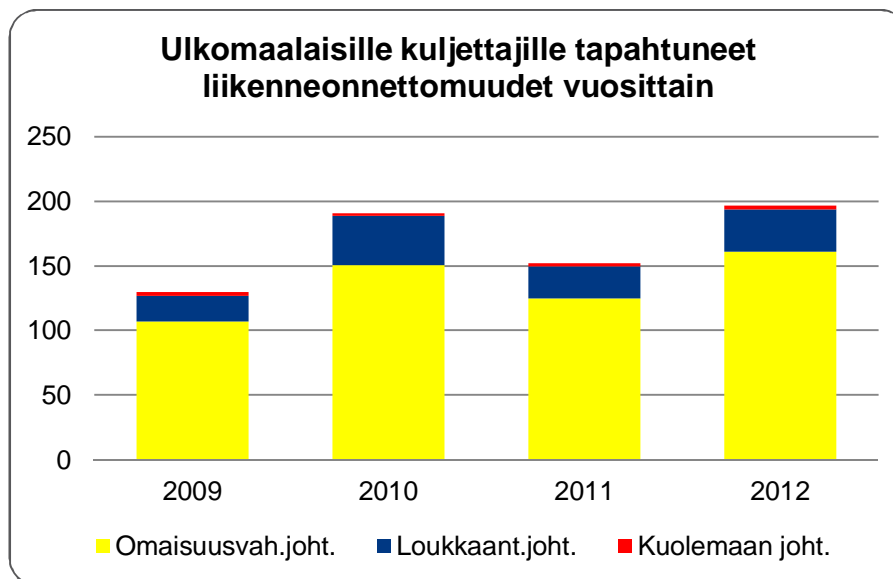
- Onnettomuustarkastelu
- Liikenneturvallisuuskyselyt
  - Suomalaisille tienkäyttäjille
  - Ulkomaalaisille liikkujille
  - Sidosryhmille
- Eritasojen ramppien liikenneturvallisuus-
tarkastus ja maastokäynnit
- Liikenneturvallisuuden
parantamistoimenpiteet
  - Liikenneympäristön parantaminen
  - Tiedotus ja valvonta
- Jatkotoimenpiteet ja seuranta

Onnettomuustarkastelu (v. 2009-2012)

- Yhteensä 670 liikenneonnettomuutta, joissa osallisena ulkomaalainen kuljettaja (8,2 % tapahtuneista onnettomuuksista)
  - Näistä 3 % alkoholitapauksia, joista törkeitä rattijuopumuksia 91 %
  - Näistä 26 %:ssa raskas ajoneuvo osallisena
  - Yksittäisonnettomuudet yleisin onnettomuusluokka (tieltä suistumiset), myös peräänajo-onnettomuudet huomattavan yleisiä
  - Kevyen liikenteen onnettomuuksia vähän

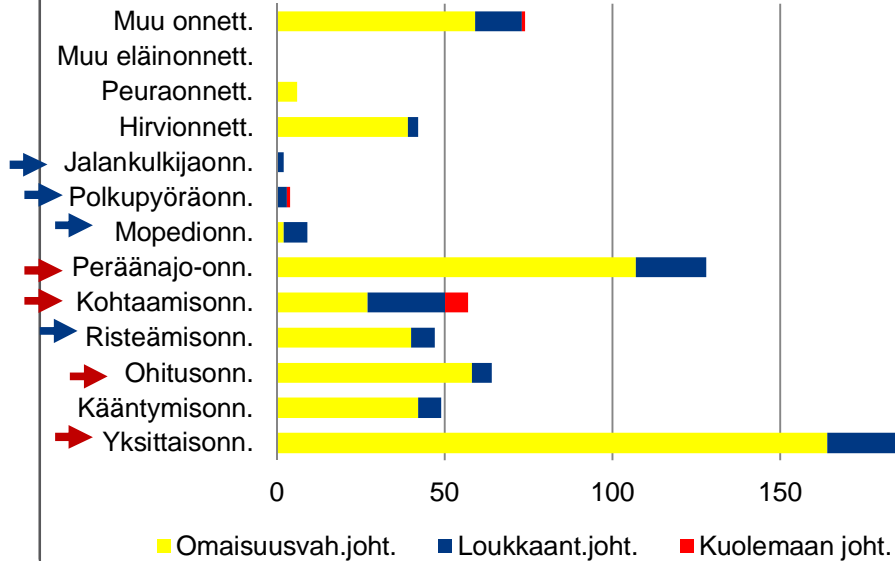

→ Ulkomaalaisten kuljettajien onnettomuudet lisääntyneet vuodesta 2009 (samalla aikavälillä onnettomuudet yleisesti vähentyneet Kaakkois-Suomessa)

Onnettomuudet onnettomuusluokittain (2009-2012)

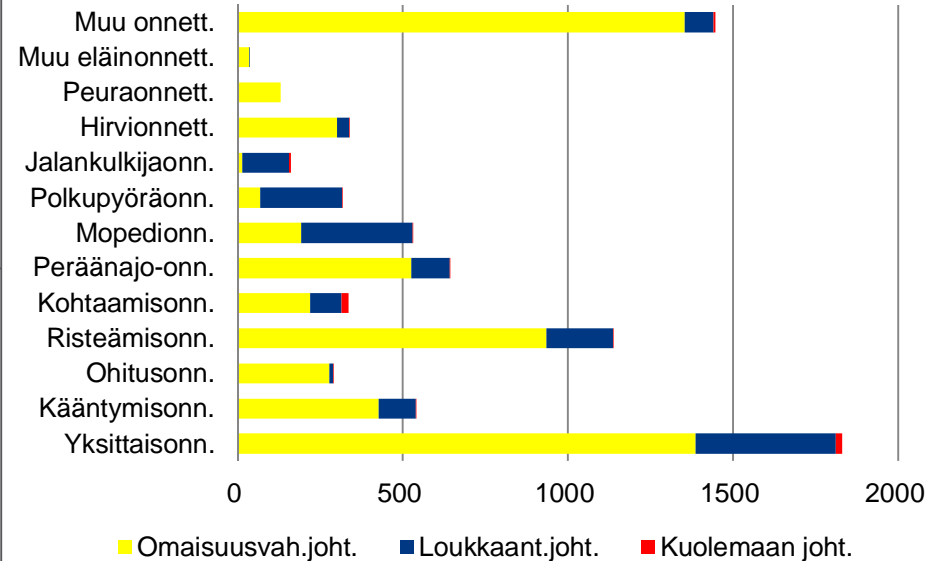
Ulkomaalaisille tapahtuneet liikenneonnettomuudet onnettomuusluokittain

Peräänajo-, kohtaamis-, ohitus- ja yksittäisonnettomuuksia keskimääräistä enemmän

Kaakkois-Suomessa tapahtuneet liikenneonnettomuudet onnettomuusluokittain

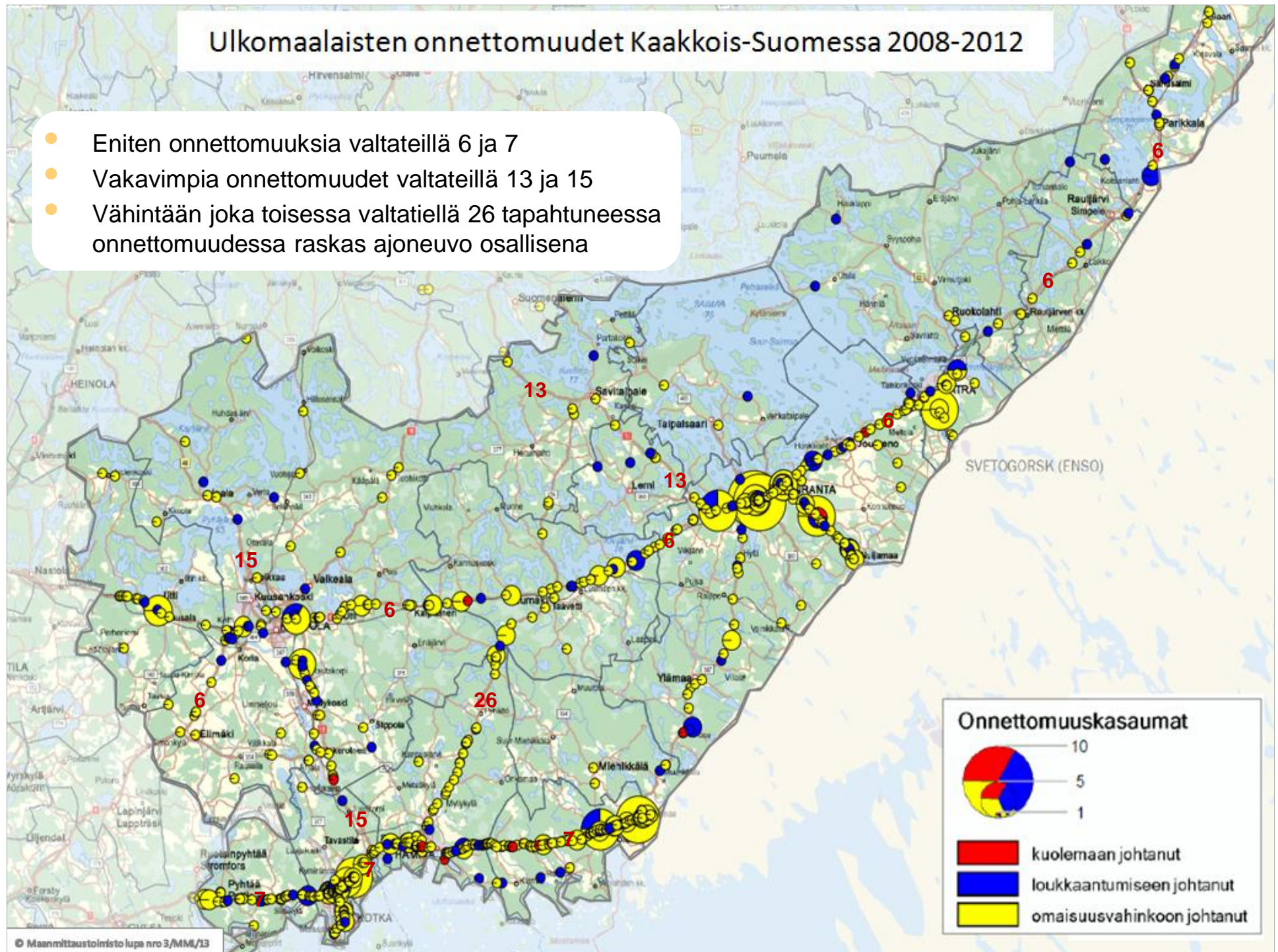

Jalankulkija-, polkupyörä-, mopedi- ja risteämisonnettomuuksia keskimääräistä vähemmän

Ulkomaalaisten onnettomuudet Kaakkois-Suomessa 2008-2012

- Eniten onnettomuuksia valtateillä 6 ja 7
- Vakavimpia onnettomuudet valtateillä 13 ja 15
- Vähintään joka toisessa valtatiellä 26 tapahtuneessa onnettomuudessa raskas ajoneuvo osallisena

Tienkäyttäjäkyselyt

- 246 vastausta suomalaisilta, 111 ulkomaalaisilta
- Vaaratilanteiden kokeminen
  - 88 % suomalaisista kokenut vaaratilanteita kansainvälisen liikenteen kanssa
    - 94 % mielestä vaaratilanteita aiheutuu kansainvälisestä liikenteestä
  - 4 % ulkomaalaista kokenut vaaratilanteita Suomen tieliikenteessä

Ongelmat ja vaaratilanteet kansainvälisen liikenteen kanssa (N=242)

Ongelmat ja vaaratilanteet Suomen tieliikenteessä (N=105)

Tulkintaerot!

Suomalaisten kommentteja

- Ohitellaan keltaisella viivalla tai vastaantulijoista huolimatta, ajetaan kiinni takapuskurissa, peruutetaan rampilla, ajetaan keskiviivalla ja usein vaihtelevaa ajonopeutta (201 kom.) → **Ajokäyttäytyminen**
- Vaihdetaan kaistaa yhtäkkiä, kiilataan eteen, tehdään äkkijarrutuksia ja pysähdytään tielle lukemaan karttaa (163 kom.) → **Äkkiliikkeet**
- Ajetaan törkeää ylinopeutta, ohitetaan oikealta, tullaan eteen kolmion takaa (69 kom.) → **Liikennesääntöjen rikkominen**
- Pysähdytään hätävilkut päällä, ei käytetä vilkkua, ajetaan valoitta (42 kom.) → **Laitteiden väärinkäyttö tai käyttämättömyys**
- Rekkajonot ja usean rekan letkat häiritsevät muuta liikennettä, ajetaan suuremman oikeudella eteen (28 kom.) → **Rekat**

"Ajetaan hätävilkut päällä aiheetta ja pysäköidään mihin sattuu.

– Kuvitellaan, että silloin saa tehdä mitä vain!"

"Todelliset ongelmat vasta Venäjän puolella – Suomessa asioita paisutellaan turhaan."

Ulkomaalaisten kommentteja

Positiiviset kommentit

- Liikenne on hiljaista ja rauhallista (35 kom.)
- Liikenne on hyvää ja liikennejärjestelyt toimivat hyvin (33 kom.)
- Tie ja liikennejärjestelyt ovat laadukkaita (13 kom.)
- Kuljettajien keskuudessa vallitsee kunnioitus (6 kom.)
- Tiedonvälitys ja opastus on järjestetty hyvin (2 kom.)

”Kaikki on loistavasti!”

”Rauhallista ja turvallista – toisinkuin kotimaassa.”

”Saisimmepa Venäjälle samanlaisen liikenteen!”

Negatiiviset kommentit

- Liikenne on liian hidasta, nopeusrajoituksia voisi nostaa (8 kom.)
- Liikennesääntöjä ei noudateta, itsekuri puuttuu myös suomalaisilta (2 kom.)
- Tietöitä ja nopeusrajoituksia on liian paljon
- Liikennemerkkejä on erittäin paljon, nämä sekoittavat
- Suomenkielisten kadunnimien vuoksi on vaikea suunnistaa.
- Pysäköintipaikkoja on liian vähän ja niitä joutuu etsimään.

”Hidas liikenne, siksi usein tekee mieli nukkua.”

”Liian rauhallista. Nopeusrajoitukset ja liikenteen yksitoikkoisuus nukuttavat.”

Tienkäyttäjäkyselyiden yhteenveto

- Ongelmien ja vaaratilanteiden syyt
  - Erilainen liikennekulttuuri, liikennesääntöjä ei noudateta tai niitä ei tunneta, vieras kieli...
  - Suomeen tulevista kuljettajista 75 %:lla oli tietoa Suomen liikenteestä ja liikennesäännöistä
    - Tietoa saatu eniten tuttavilta ja internetistä (huom. epäviralliset sivut ja tiedon oikeellisuus?)
- Miten voidaan vaikuttaa?
  - Ongelmiin pystytään vaikuttamaan parhaiten tiedottamalla, valvonnalla sekä parantamalla viitoitusta ja opastusta
  - Suomessa liikkumista helpottaisi eniten venäjänkieliset opasteet sekä raja-asemilta saatava liikennetieto
    - Ulkomaalaiset vastaanottaisivat liikennetietoa mieluiten rajalla jaettavasta lyhyestä tietolehtisestä sekä internetistä

дорожная информация на русском языке

Sidosryhmäkysely 1/2

- Kansainvälisen liikenteen hyödyt
  - Eniten hyötyä kuntien elinkeinopuolelle, mutta myös liikennesektorille
    - Yritystoiminta vilkastuu (tulot ja työpaikat)
    - Tuotetut palvelut ja yritykset palvelevat myös paikallisten tarpeita
    - Rajan läheiset alueet kehittyvät ja liikenneympäristöön investoidaan
    - Suomen ja suomalaisten kansainvälistyminen

- Kansainvälisen liikenteen haitat
  - Lisääntyvä liikenne aiheuttaa suurimman osan ongelmista, kohdistuvat raja-asemien läheisyyteen ja näille johtaville valtavyylille
    - Liikenneväylien kuormittuminen ja tieverkon kuluminen
    - Raskaan liikenteen kulku paikallisen väestön kesellä
    - Onnettomuusriskin kasvu
    - Ympäristöhaitat (pakokaasut, melu, roskaaminen...)
    - Rikollisuus ja harmaa talous

”Kansainvälisen liikenteen ongelmat Suomessa aiheutuvat pääasiassa erilaisesta liikennekulttuurista ja liikennekäyttäytymisestä.”

Sidosryhmäkysely 2/2

- Kansainvälisen liikenteen vaaranpaikat
  - Matkakohteisiin suunnistaminen ja suomenkieliset opasteet vaikeuttavat liikkumista
  - Haasteita aiheuttavat erityisesti
    - Valtateiden eritasoliittymien rampit ja liittymät yleisesti
    - Teiden mutkaisuus
    - Erilaiset tietyypit
    - Markettien pysäköintialueet
- Parannusehdotuksia...
  - Poliisin liikennevalvonta tärkein keino vähentää ongelmia
  - Ajantasainen liikennetieto sekä opastus suomalaisesta liikennekulttuurista ja -säännöistä tulisi toteuttaa venäjäksi

”Liikenneturvallisuutta tulisi ajatella tienkäyttäjän näkökulmasta – ohjeista ja säädöksistä huolimatta”

”Ulkomaalaisten ihmettely aiheuttaa taatusti enemmän vaaratilanteita ja ongelmia kuin mitä venäjänkielisistä opasteista seuraisi”

Jatkotoimenpiteet – Kuinka tästä eteenpäin?

- Toimenpiteiden edistäminen ja huomioiminen tulevaisuuden liikennesuunnittelussa
  - Normaalista tehokkaampi opastus (vrt. ikäautoilijat ja ulkomaalaiset)
  - Palveluiden saavutettavuus – palvelukohteiden opastus
  - Kansainväliset/venäjänkieliset opasteet (vrt. ruotsi ja venäjä)

→ *Tarve ja turvallisuus edellä vai säädökset?*
- Tiedotuksen ja valvonnan kohdentaminen – usean eri tahon yhteistyö (ministeriö, Liikennevirasto, ELY, Liikenneturva, poliisi...) ja vastuutahon määrittäminen
  - Rajalla/netissä jaettava lyhyt opastelehtinen
  - Ajantasaisen informaation jakaminen (mobiililaitteet ja näyttötaulut)
  - Oikean liikennetiedon välittäminen venäläisille internet -sivustoille
  - Tehostettu valvonta – poliisin resurssit todellinen tarve ja rajaliikenne huomioiden
  - Mahdollisen viisumivapauden huomioiminen – sakkokäytäntö?

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Kiitos!

Lappeenranta, Myllymäki 15.7.2014